

ZPRAVODAJ

9

sobota 19. srpna 2000

**Pokračovat může jen to,
co je schopno proměny**
(James P. Carse)

Ještě dnes

SOBOTA 19. SRPNA 2000

Salónek Hotelové školy, Čapkova ul.
v 9.00 - 17.00 hod.

Zasedání Středoevropské sekce AITA/IATA
(účast pouze pro delegáty)

Malý sál Jiráskova divadla v 14.00 hod.
Problémový klub

Soukromá podnikatelská škola,
Komenského náměstí v 14.00 hod.
Problémový klub (zahraniční)

Jiráskovo divadlo v 17.00 a 20.00 hod.
Ořečovské divadlo Ořechov u Brna
STRAKONICKÝ DUDÁK

Sál Josefa Čapka v 17.00 a 20.00 hod.
LS Čmukaři Turnov
PLETENÉ POHÁDKY

Park A. J. v 17.00 hod.
Promenádní koncert
dechové hudby ZUŠ Hronov
a mažoretok DDM Hronov

Náměstí Čs. armády v 22.00 hod.
SLAVNOSTNÍ ZAKONČENÍ
70. JIRÁSKOVA HRONOVA
OHŇOSTROJ

nad ránem

Těžká jsou rána opilcová, říká se. Ale já se domnívám, že rána redaktora Zpravodaje jsou ještě těžší, a to se ani při práci moc opít nemůže. Ještě, že je to dnes naposled, říkám si. Jenže pak se zadumám a dostávím se pocit, že to zas tak strašné nebylo. Možnost vidět řadu představení, diskuse o nich, trochu zmatků a trochu šarvátek kvůli leccemu, ale i spousty kamarádů, které člověk během roku nepotkává vůbec a nebo jen tu a tam... Odmyslím si mobily pípající při představení, problémy s prostorem Čapkova sálu, poněkud problematicky prováděné poděkování souborům za představení, zavřenou hospůdku v internátě hotelovky (taký lidi dělali do rána bordel, protože si povídali na chodbách)... A budu si pamatovat jen to příjemné. Totéž přeji všem. Protože pak se sem budeme stále rádi vracet.

Ex

Končíme! Může se bourat! Ale poznamenejte si, že 71. ročník Jiráskova Hronova bude od 3. - 11. 8. 2001.

ŠVANDA DUDÁK EUROSKEPTIK

Třicet osob ve výpravě Ořečovského divadla – včetně řidiče a babiček na hlídání – napočítal režisér, muzikant a herec Vlastimil Peška. Ořečovští dnes na Jiráskově Hronově sehraji jeho adaptaci Strakonického dudáka.

Proč jste se pustil právě do Tyla? Byla tady třeba asociace na někdejší filmovou adaptaci Hvězda padá vzhůru s Karlem Gottem?

Šlo spíš o asociaci na Strakonického dudáka, ke kterému jsem psal Kaločovi v roce 1979 muziku, když jsem končil JAMU. Díky této inscenaci jsem se také dostal do Ypsilonky. A před časem mě požádali z Ostravy, abych jim napsal úpravu Strakonického dudáka pro otevření nového loutkového divadla. Tam ji uvedli před rokem. Bylo to pro mě ale stále živé téma, měl jsem určitou představu a navíc jsem potřeboval pro Ořečovské divadlo hru, kde by bylo velké množství postav.

Oproti Ostravě jsem trochu krátil text, zhustil děj, ale významově je to velmi podobná inscenace. Odvíjí se od ústředního motivu: „Peníze jsou pány světa.“ A také je to o tom, jak se malý český človíček dostane do světa a je tam bezradný. Narodil od některých lidí ani nesdílím názor, že nás v Evropě budou vítat s otevřenou náručí, když se jim všude nahrnou Češi. Pár emigrantů, hlavně hudebníků, si ostatně toho dudáka prožilo na vlastní kůži. Je to i silný příběh o lásce k matce, k vlasti... A všechno je to podáno s humornou nadsázkou.

V Ořečovském divadle už působíte pětadvacet let – kdo vás do něj přivedl?

V 75. roce se po desetileté přestávce obnovovala činnost divadla. Já tehdy končil konzervatoř, cvičil jsem doma na housle a pan inženýr Cacarda (Moc se omlouvám Ořečovským, pokud jsem to jméno špatně přepsal – pozn. utahaného redaktora.) mi zavolał: „Umíš hrát na housle, tak přijď večer za náma, budeš hrát

divadlo. " A ve svých dvaceti letech jsem hrál v Mordové roklí šedesátiletého policajta. Divadlo se pak ale zase odmlčelo, a tak jsem se šel zeptat, jestli bych nemohl režisrovat. Začal jsem si číst různé hry a jako první jsem dělal Scheinplflugové Okénko.

Kolik máte na svém kontě divadelních textů, respektive ke kolika inscenacím jste složil hudbu?

Scénickou hudbu jsem složil k více než stovce inscenací a napsal jsem asi pětadvacet dramatizací a pět vlastních her. Teď například to byla pro Uherské Hradiště adaptace Slovácko sa súdí.

Čím je pro vás v divadle hudba?

Muzika pro mě znamená téměř zásadní uvažování a směřování. Bez hudby si ani inscenaci nedovedu představit. Tahle muzikálnost mě provází pořád. Už od dob, kdy jsem s Ořechovským divadlem začal pracovat. Vůbec nejradši mám na jevišti živou muziku. Hudebním nástrojem je pro mě i herec – jen nesmí hrát falešně.

zat

PUTUJÍCÍ REŽISÉR

Vládu Dědka znám už dlouho, protože jsme se roky potkávali na Krakonošově divadelním podzimu ve Vysokém nad Jizerou. První otázku položil on mně:

Proč se mnou chceš dělat rozhovor? Vždyť mě znáš!

Znám, ale zas toho tolik nevím. Víš, že jsi v podstatě putující režisér. Kde jsi v poslední době všude pracoval?

Můj domácí soubor v Mělníku se mi rozsypal, tak zakládám novou partu a snažím se s nimi začít něco dělat, soubor nese název Nové divadlo. Jinak už šestý rok pracuji v Chorvatsku v Daruvaru, s českou menšinou. A v Libici dělám čtvrtý rok. *Dva muži v šachu byla tvoje volba nebo výběr libického souboru?*

To byl můj nápad. Zkoušeli jsme v Libici jednu komedii, která se nevedla. Měla takovou těžkou peripetii, protože někdo odešel, jiná přišla do jiného stavu, tak se to rozsypalo. Oni měli výročí a potřebovali jsme honem něco udělat. Tak jsme sáhli

po Dvou mužích v šachu, protože tam je jen pět lidí a vzali jsme to prakticky rychle, fofrem – tak, aby to dopadlo k tomu výročí.

Co je to ten fofr? Jak dlouho inscenace vznikala a kolik měla zatím repríz?

Vznikala čtyři měsíce a v Hronově ji hrajeme po třiatřicáté.

Už víš, co a kde budeš dělat dál?

Plány jsou velké. V Mělníku se teď pokouším porvat s Kunderovým Jakubem a jeho pánem. V Libici máme v plánu Divadelní komedii, je to hra švédského autora ze zákulisí divadla. V Chorvatsku mám hoto-vou Maryšu, která už měla předpremiéru – já jsem na ní nebyl, protože jsem marodil, ale prý proběhla slušně. Pojedu tam na podzim, a to bude premiéra.

ex

S IVOU JURČOVOU O „SLŮČKE“ I JINAK

K rozhovoru jsem pozvala režisérku Slůčky pre dvou Slovenského Pohronského javiska z Levic Ivu Jurčovou. O souboru leccos víme, protože zde vystupoval především. Nevíme ale nic o vaší inscenaci, protože byla zařazena na poslední chvíli poté, co se z účasti omluvil ruský soubor.

Můžete nám ji přiblížit?

Momentálně pracuji se třemi soubory. Hledala jsem hru nějakého slovenského dramatika, protože předtím jsem se věnovala pouze zahraničním autorům. Sáhla jsem po Bukovčanovi, protože se mi líbil příběh manželského trojúhelníku, který byl sice poznamenaný dobou, v které byl napsán, ale snažila jsem se tyto motivy vyhodit, takže doufám, že vznikla inscenace o manželském trojúhelníku, který je řešen prostřednictvím nadhledu, ironie. To byl asi hlavní cíl.

Doslechla jsem se, že byla inscenace úspěšná na slovenských přehlídkách.

Zúčastnili jsme se Palárikovy Rakové, to je přehlídka slovenských autorů, a tu jsme vyhráli. Také jsme byli na přehlídce Belopotocký Mikuláš, to je přehlídka činoherních inscenací, a odtud jsme byli doporučeni na vrcholnou slovenskou přehlídku – Scénickou žatvu v Martině.

Jak dlouho inscenace vznikala a kolik měla repríz?

Reprízy nespočítám, protože na naše poměry se hraje hodně. Předěšlé inscenace byly dělané spíše pro festivaly. Tato je hratelná i pro středoškolskou mládež, protože je to Bukovčan. Ten je žádaný, neboť je to maturitní otázka. Pokud jde o přípravu, je tato inscenace dosti výjimečná. Přípravovala se strašně dlouho, s přestávkami. Začala vznikat ještě minulý rok, kdy jsme se chystali na festival do Maroka. Tím, že jsme měli hodně příprav na cestu, se práce na inscenaci odložila a dodělávala se teprve o půl roku později.

Zmínila jste se, že pracujete se třemi soubory. Můžete mi o tom říct něco víc?

V SPJ hostuji. Dále dělám s Etudkou Tekovské Nemce, s tou jsme byli v Maroku. A teď jsme založili nový soubor, občanské sdružení Pôtoň, momentálně jsou jeho sídlem Zlaté Moravce a to je možná takový výjimečný zjev, protože se scházejí herci a vůbec celý tvůrčí tým v podstatě z celého Slovenska – od Oravy, Rimavské Soboty až k Levicím. Je to sdružení dvaceti lidí a funguje v podstatě komunitním způsobem, setkáváme se přes víkendy a trávíme spolu veškerý volný čas.

zat

Tož, zvolna doslavujeme. Letošní Jiráskův Hronov se kulí do posledních hodin. Je vám to líto? Leze na vás ten černý krtek splín? Nebojte se, nesmutněte, nekrčte nosíky a nevražděte čela. Festivaly mají totiž zvláštní půvab. Jen si to spočítejte. Co asi přijde po sedmdesátém ročníku? No přeci sedmdesáté výročí založení Jiráskova Hronova! A tedy další pořádný důvod k festivalovému slavení, rejdní a dovádění.

zat

Konec? Začátek? Co je vlastně čas nad ránem, jak vypadá hodina mezi psem a vlkem? Jak pojmenovat a pocítovat čas mezi festivalem prošlým a festivalem v dáli jednoho roku očekávaným? Ten mezi-čas je krásný, minulost již není a budoucnost ještě nedoléhá. Mám rád ty hodiny, mám rád ten čas. A tak si užívám volně plynoucí chvíle a přeju ji i vám. Do zapomnění vcházejí vřavy a emoce posledních dnů, tělo zasahované krupobitím emocí se uvolňuje a člověk se spojuje s bezbolestnou věčností, klidem a souzněním. Samozřejmě je to jen klam a mam. Nevíme, co bude za rok, a ani moc nevíme, co je za námi. Z letošního Hronova si – aspoň já – budu pamatovat horký slunný čas, pár bouří, vzrušující směšně-vážná setkání s českými režiséry, herci, herečkami i teoretiky, několik inscenací, mladé intelektuály, z nichž některé jsou po těle rozhodně krásné, a Sašu Gregara, který zvládl roli moudrého a klidného člověka na divadle i v redakci. Myslím že by Alois Jirásek měl z toho všeho radost. A kdyby ne, stejně už se bránit nemůže...

Vh

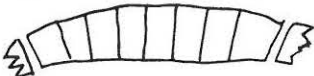
Šaškovský kabát mě oblečte! Polovinu hronova jsem si naddával – já vůl starý do čeho lezu, na svůj věčný už skoro kolena a hlavu děravou – mám tady dělat zpravodajství. A to, když už jsme si s Alenkou Exnarovou po dvanácti letech podobného běsnění ve Vysokém nad Jizerou řekli, že do takový votročiny nepudeme! A ještě k tomu to vystupování na jevišti, vždyť z toho budou mít lidi jedině strandu! Nech to mladším, třeba Jardovi Kubešovi nebo někomu takovému. Sakra, a pak jsme se potkali, on olepánou hlavou a životní zkušeností, já fou-sy šedivý a taky nějaký rozmary. A Jožovi Krasulovi, tomu krásnému člověku od partyzánského dunaje, že už je přes třicet? Všechno mi přišlo najednou nedůležitý – vždyť co tady píšeme a mluvíme o kamarádsofťu je snad jediná pravda, co na hronovech je nevytrvalejší, ostatní klam, divadelní iluze, hra na divadlo. Co po moudrosti, Vladimíre? V redakci parta skvělá, však taky samej bojovnej kritik! Ale kolem toho divadla, co ho v restituci dostal zase Jirásek se skvělo taky. – Takže možná někdy přistě...

Sakra, a je zas ráno, sovičky nad tiskárnou hmouří oči před vycházejícím sluncem. Ani ony, chuděry, z Hronova uhnout nemohou. sg

Zpravodaj 70. JH vydává organizační štáb Redakce:

Alena Exnarová, Vladimír Hulec,
Zdeněk A. Tichý, Alexandr Gregar
(šéfredaktor a reprofoto Kodak DC 50),
Rostislav Pospíšil (výtvarník),
Ivo Mičkal (fotograf),
Marek Zhibo (sazba).

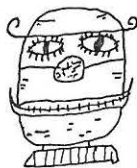
Tisk Grafické závody Hronov, s.r.o.

poznámky glosy ohlasů

Náměstí bude uzavřeno!

Přípravný výbor JH prosí účastníky přehlídky, aby v sobotu večer nejezdili do centra Hronova autem a aby neparkovali na náměstí. Centrum bude kvůli závěrečnému ohňostroji od 20 do 23 hodin uzavřeno. Pokud se přece jen stane, že přijedete autem, pak dbejte důsledně pokynů policie. Budou přítomni i hasiči a sanita, ale je třeba respektovat vymezení prostoru, aby nedošlo k úrazu.

Vřelé díky!

Komu? Všem pořadatelům 70. Jiráskova Hronova. Ale především jednateři Kruhu Luboš Červenému a všem jeho pravým, levým i středním rukám a dalším končantinám. Protože opravdu dělali nemožné ihned a zázraky na počkání. Nacházení noclehů ve vyprodaných ubytovnách a hotelech, přesouvání vstupenek a náhlý doprodej stopadesáti vstupenek při náhlé změně hracího prostoru v „Čapkové“, technické proměny na poslední chvíli, poruchy, ruchy, ale i akce společenského rázu... To je jen zcela minimální výčet všeho, co zvládli. Sice Luboš na schůzi přípravného výboru prohlásil skromně, že si až tolik díky nezaslouží. Ale my víme moc dobře, že zaslouží. Tak tedy jsou!

K čtvrtétní Tancovačce

Při přípravě 70. JH se Festivalový výbor rozhodl, že představení doplňkového programu se budou konat zásadně mimo přehlídkové divadelní prostory, jakými jsou Jiráskovo divadlo a sál Josefa Čapka. V době, kdy byla v parku připravena scéna pro uvedení představení divadla AHA! Z Lysé nad Labem, došlo k vydatnému slejváku a všechno promoklo. Původně sice bylo inzerováno, že v případě špatného počasí se představení v parku nekonají, ale o Tancovačku byl nesmírný zájem ze strany diváků. Proto se přípravný výbor rozhodl porušit svá stanoviska a umožnit její odehrání v sále Josefa Čapka, protože to nikterak nebránilo příběhu hlavního programu přehlídky. Chtěl by vám však sdělit, že šlo o mimořádné rozhodnutí způsobené živelnou katastrofou a nikoliv o precedens do budoucna.

Ex

ZLATÝ ALOIS SLAVÍ JUBILEUM

Nejenom Jiráskův Hronov slaví letos své jubileum. Pěkně se začíná kulatit i Zlatý Alois – ilegální cena této přehlídky, která se dnes bude udílet již popáté! A podobně jako jeho udílitel musí i on při svých ilegálních rejdech střídát různé vtípné a důvtipné převleky. Proto se každý rok mění i podoba tohoto artefaktu. Letos byl coby Zlatý Alois adoptován a pokřtěn roztomilý trpaslíček, který se k divadlu rekvafikoval od vánočních stromků.

Zlatý Alois není rozhodně žádným dostihovým kláním – jeho cílem není vnést do hronovských luhů a hájů nezdravý duch sportsmanské soutěživosti. Zlatý Alois je prostě anketou, jejíž účastníci projevují náhodně a dle nálady či rozmaru své sympatie. Někdo dá přednost inscenacím, jiný herečkám, další chutnému jídlu... A tento náhodný vzorek náhodně vybraných hlasovatelů také vydává jakýsi náhodný součet hlasů. Každý účastník má tři hlasy bodované systémem 5 – 3 – 1. Kdo je obdařen nejvyšší bodovou sumou, ten si Zlatého Aloise deponuje do své sbírky. Výsledky uveřejněné v dnešním zpravodaji jsou ovšem pouze předběžné!!! Po posledních dvou inscenacích či po ohňostroji mohou totiž ještě hlasovatelé své sympatie totálně přeshupatit!

Nositel Zlatého Aloise 2 000 bude vyhlášen po skončení ohňostrojné palby ve foyeru Čapkova sálu. Pokud nebude přítomen čerstvý laureát, bude trpaslík Z. A. svěřen věrohodnému poslu, případně bude deponován v redakci Divadelních novin, kde bude trpělivě čekat na svého pána.

zat

A o to tedy šlo: divadla usilovala o Zlatého Aloiska (v popředí), naši soutěžící o lahev Klicperovky (vlevo) a Gregar se staral o svůj klubouk (v pozadí).

ankets

ZLATÝ ALOIS 2000

Aleš Bergman: 1) Zachraňte vojína Kuřátko 2) Vývažovna Modrá hvězda 3) A dost! **Jan Císař:** 1) Zachraňte vojína Kuřátko 2) Podzimní koncert 3) Hájníkova žena **Alena Exnarová:** 1) Podzimní koncert 2) Skupinka 3) Zachraňte vojína Kuřátko **Sergej Fedotov:** 1) Serenáda 2) Hájníkova žena 3) Herci, kteří hráli v Jelízavetě **Bam milicionáře,** neboť cítí Charmsův styl **Naďa Gregarová:** 1) Jiří Juráš 2) Tereza Palková a Vráta Hadraba 3) Hájníkova žena **Oskar Hulec:** 1) The Best of Voiceband 2) Skupinka 3) Zachraňte vojína Kuřátko **Vladimír Hulec:** 1) Jiřímu Jurášovi a hercům PRASETAUNu za odvalu hrát divadlo 2) The Best of Voiceband – ještě stále je tu avantgardní naděje 3) Saša Gregar – pro mne největší osobnost festivalu **Helena Kozlová:** 1) Počasí 2) Skupinka 3) Hájníkova žena **Radovan Lipus:** Vojín Kuřátko, který ve skupince s Hájníkovou ženou hraje Podzimní koncert. **Luděk Richter:** 1) Mým domácím – rodině Eckertových – za dlouholetou přichylnost 2) Organizátorům za projevený cit k různorodým prostorovým požadavkům malých, středních i velkých, komorních i masových inscenací. 3) Hájníkově ženě za divadelní poezii **Denisa Nová:** 1) Podzimní koncert 2) Zachraňte vojína Kuřátko 3) Skupinka **Milan Schejbal:** Zachraňte vojína Kuřátko 2) Hájníkova žena 3) Skupinka **Jana Soprová:** 1) Hájníkova žena 2) Kafe v Pražku 3) Spor Dočkal versus Hulec **Pavlaína Morávková:** 1) Zachraňte vojína Kuřátko 2) Princezna na hrášku 3) The Best of Voiceband **Zdeněk Aleš Tichý:** 1) Tajemná a okouzující antilopa 2) Zachraňte vojína Kuřátko 3) Hájníkova žena **Vladimír Zajíc:** 1) Zachraňte vojína Kuřátko 2) Hájníkova žena 3) Podzimní koncert **Vít Závodský:** Režiséru Silvesteru Lavříkovi za digestovou jevištní transformaci Hviezdoslavova eposu Hájníkova žena umocněnou veřejným cimrmanovským zdůvodněním „pluralizace“ postavy Hanky (= myslím si, že v katolických Horních Uhrách museli mít povinně čtyři manželky) 2) Náhlé neštěstí 3) Strakonický dudák

soutěž

Konečně jsme se propracovali k závěru. Zbývá poslední otázka i láhev. Protože však nejsme s to zveřejnit jméno vítěze, neboť Zpravodaj 70. Jiráskova Hronova už nikdy nevyjde, stává se posledním konzumentem „Klicperovky“, pověstného likéru, vyrobeného v dlouhodobé spolupráci firmy Kord Ptáčník a herců Klicperova divadla v Hradci Králové, jež je dvojnásobným Divadlem roku, tedy vítězem, a to ještě před zveřejněním otázek – celá redakce ZJH! Blahopřejeme si! A příště, možná; když nebudete zlobit, zas!

Otázka č. 9

Správné jméno Milana Strotzera, pracovníka Artamy, tajemníka, redaktora, organizátora, statistika, kritika, herce, dramatika, a romantika, který je současnou duší, oudem, motorem, mozkiem a drábem Jiráskových Hronovů i leccjakých přehlídek národních dalších. Jeho jméno budiž hned po Císařovi ochotníky skloňováno, např. Herr Strotzer, Sir Strotzer, foř Strotzer, to Strotzer, to Strotzer apod. neboť přípona –ová je zrušená

A PhDr. Milan Strotzer, B Primář Milan Strotzer, C Milý Milan Strotzer

Ovšem držitelem sedmé lahvičky Klicperovky za správu odpověď pod písmenem A (Vladimír Dědek) se stává Luboš Červený, protože si ji zaslouží.

DVA MUŽI V ŠACHU

DS Vojan Libice nad Cidlinou

Mám pochybnosti. Především o sobě, zda jsem ještě schopen uvolněně a klidně vnímat představení, zda mě už vedra, množství divadelních zážitků i diskuse na seminářích neudolaly a nečinily v něčem přece jen mírně neurotickým. A neuroza, jak známo, jsou vlastně nezvládnuté zážitky, které člověka stresují. Na libické představení Dva muži v šachu jsem se velice těšil. Viděl jsem je už dvakrát a zejména ve Vysokém na Jizerou jsem se znamenitě bavil. A tak jsem doufal, že si pohovím, odpocinu a pak na počítači napíšu pár pochvalných řádek a budu mít v duši jas a mír. Leč nastojte: to odpolední představení sice neztratilo nic ze svého režijního půdorysu, ale jako by se tahle kostra začala jaksi obnažovat. Pauza byla kde má být, ale nebyla naplněná, přechody se děly přesně a důsledně, ale jakoby mechanicky, akce, u nichž jsem se před tím bavil, byly často zbavené radosti ze svobody tvorby. Zkrátka a dobře: z toho představení se vytratila hravost, skrze níž vstupovaly do toho pečlivě připravovaného půdorysu režijního osobité prvky. A tak se – alespoň pro mne – odkryvaly i slabiny Horníčkovy textu, jenž počítal v době svého vzniku s hereckými osobnostmi, pro něž byl napsán. Tak takhle jsem to představení vnímal. Ale pořád se ptám: nevnímám jsem je špatně, nedošlo tu k mému selhání jako druhé strany komunikace v představení, byl jsem schopen oprostít se od všech vlivů minulých dnů a přijímat představení čistými smysly? Nebo jsem vnímal správně a mohu ty své pochybnosti přehrát na druhou stranu rampy? Obávám se, že jsou jisté indicie, jež by pro to svědčily: Zbytečně silně zdůrazňované obrysy některých postav, přerývané, se, ztráta lehkosti a humoru v místech, jež ve Vysokém hýřily komediální bravurou. Takže nevím. Ale pochybnosti zůstávají a musím je sdělit, nedá se nic dělat. Jen kdybych věděl, zda se týkájí více mne nebo toho, že odpolední představení libických přišlo v mnoha místech – a zřejmě i v celku – o svou (jak už jsem napsal) hravost.

Jan Císař

Foto Ivo Mičkal

Ředitel zdejšího hronovského vesmíru, pan doktor Strotzer, mě laskavě, leč přísně zavolal k odpovědnosti s tím, že mě truce nikoho nezajímají a ať koukám psát. Jako chorobný zbabělec jsem svatosvatě slíbil svým závazkům dostát a mám tedy dle nařízení napsat recenzi představení Dva muži v šachu. Leč nemohu...

Já totiž KRITIZOVAT libické představení nemohu. Dva muži v šachu je druh textu a divadla, který je mi vzdálený tak, že mu nerozumím respektive nechci rozumět. Není to, PROSÍM, hana. Jako nerozumím jisté hudbě a nechci ji poslouchat, tak je mi vzdálený tento Horníčkův humor a jeho jevištní prezentace. Co bych měl tedy jako kritik vyzvednout a co vytknout, který výkon pochválit a který pohanět a jaký učinit shrnující závěr, to skutečně nevím.

Mohu konstatovat, že páni i dámy byli dobře vidět i slyšet, že své úlohy hráli s chutí a nasazením a v neposlední řadě i se zřetelnou odezvou v publiku.

Já jsem tentokrát stál mimo.

Michal Dočekal

P.S. Děkuji všem za informace o hronovské i jiné kávě, tj. pánům Brůčkovi, Hulcovi, ale zejména Radku Lipusovi, který se ukázal být skutečným feinsmeckerem a uděluji mu titul Kaffeemacher. A děkuji všem, ale zejména organizátorům. Za krásný týden, byl to můj první hronovský...

Ivan Bukovčan: SLUČKA PRE DVOCH

Pohronské divadelné javisko Levice

Je naozaj radosť pozeráť sa na inscenáciu, v ktorej režisér nielenže vie, čo chce, ale vie to na javisku aj realizovať. Iveta Jurčová patrí v poslednom období ku najvýraznejším a najtalentovanejším režisérkam slovenskej amatérskej scény (spomeniem napríklad jej réžie inscenácií: Plánka; Zo života dáždoviek; Ochladzuje sa) a zostáva nám s radostným napätím čakať, ako sa jej podarí vyrovnáť sa aj s profesionálnym prostredím (hostuje ako režisér v Mestskom divadle Zlín).

Bukovčanov text je považovaný v kontexte jeho tvorby za menej podstatný (tu treba podotknúť, že v kontexte slovenskej dramatickej spisby je Bukovčan ako taký považovaný za menej podstatného). I. Jurčová ho však očistila od všetkých socrealistických nánosov a veľmi funkčne posunula jeho ťažisko z falošne vyznievajúcej „drámy“ s existenciálnym podtextom do čiernej komédie. Vzťahy v klasickom trojuholníku odrazu začali fungovať, východisková situácia muža dobrovoľne

očima z.a.t.

Hronovskými ulicami, uličkami a zákutiami se pohyboval s vláčností kočkovité šelmy. Osmahlý padesátník, který vypadá na čtyřicet, rysy tváře řezané tak ostře, že by se s nimi dal krájet chléb. Sestřih vlasů neklamně prozrazoval jeho vojenskou minulost. „Zelené barety“, přiznává lakonicky Charles Thomas, který se ovšem s armádou rozloučil již před deseti lety. Usadil se na Aljašce, kde pracuje jako veterinář sobích stád. A ve volném čase v těchto nebývale drsných podmínkách zkouší se zdejšími obyvateli amatérské divadlo se souborem Bílá liška. Na Jiráskův Hronov přijel jako pozorovatel arktické sekce AITA/IATA, jejíž členské soubory působí za polárním kruhem.

Víte, podle čeho jsem si vás všiml?

Podle chůze ve stínu, ne? (smích) V tomhle vašem vedru by u nás doma vychcípali všichni tuleni. Ale tohle jsem se naučil v armádě – urvat kousek stínu, třeba i někde v poušti, je prostě základní předpoklad přežít.

Umíte bezvadně česky – podle přízvuku bych vás typoval tak do Uherského Hradiště. Vaši rodiče pocházeli z Moravy?

Moje matka je Čínanka a táta čistokrevný Apač. O Moravě se poprvé dozvěděl, když jsem jím od vás dovezl slivovici. (smích) To je zase ta armáda. Byl jsem ve speciální jednotce, která by v případě války měla být vysazena právě v Hradišti.

A jak jste se od zelených baretů dostal k sobům a k amatérskému divadlu?

Veterinu jsem vystudoval taky v armádě – v naší jednotce musel mít kromě střelby každý ještě nějakou specializaci. Dopadl jsem ale líp než můj kamarád, který se musel učit jezdit na nádraží s ještěrkou. (smích) No a ty sobi, to byla šťastná náhoda. Když jsem dorazil nahoru na sever, tak zrovna místního veterináře sežral lední medvěd. A divadlo jsem měl tak nějak pod kůží už z té armády; to víte – přetvářka, mimikry, pokerová tvář a správný seržant musí umět seřvat vojáky stejně jako režisér herce. A když přijde polární noc, tak je takové divadlo skvělou příležitostí, jak se zabavit.

Prý máte na repertoáru i české hry?

Hráli jsme Vančurovo Rozmarné léto a Cimrmanovo Dobytí severního pólu Čechem Karlem Němcem.

A s jakým ohlasem?

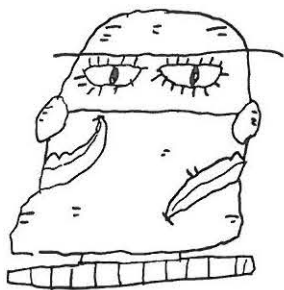
Vančura je pro zdejší Eskymáky stejně absurdní jako Beckett. Pošmourné léto na plovárně, jak ho líčí, je pro ně totiž taková pohoda, jakou třeba pět let nikdo z nich nezažije. Ale ještě víc ujetě dopadl Cimrman. V Čechách je to komedie – nám z toho přitom vyšlo drsné existenciální

drama. Tomu, že zmrzla nějaká expedice, nebo že polárníci chtějí sníst z hladu kamaráda, se u nás nikdo smát nebude. Pro nás je to naprosto všední realita.

Jednalo se o vašem pozvání na Jiráskův Hronov. Přijedete příští rok?

Vypadá to slibně, ale naši herci potřebují v tomto počasí šatny chlazené na mínus osm stupňů. Paní starostka slíbila, že by se mohly vybudovat v klubu Ponorka. Zároveň bychom tam mohli uskladnit mroží maso, bez kterého se náš soubor Bílá liška nevydá na žádné turné.

Edvard A. Otava

oči v h.

Na Hronov za vzděláním! řvali studenti Romana Černíka a Michala Hechta na svém happeningu na hlavním hronovském náměstí. Byli pestrobarevně nastrojeni, měli buben a kočárek a pochodovali si to náměstím jak praví revoluční performáři. Připomněli mi trochu akci, kterou uspořádala těsně po listopadu v Brně Judith Malina, vedoucí Living Theatre a již jsem byl sám coby aktér účasten. Herci se shromáždili kolem mariánského sloupu a jednoduchými hesly, většinou citáty ze Zdi nářků, festivalových představení, Zpravodaje, doplněných vlastními hláškami, okomentovali letošní festival. Vděčná byla hlavně parodie ministra Dostála, neztratily se však ani ostatní hlášky, typu „Pověřilo nás ministerstvo“, „AITA/IATA – AJTA/JATKA“ a podobně. Na mě nejvíc zapůsobila ta centrální. Jsme jiní! A dodávám k ní: „A berte nás takové, jací jsme!“

Končí-li s tímto sloupkem, nutí mě to zamyslet se nad tím, jaký byl a měl-li smysl. Chtěl jsem, aby to byl jízlivý, provokativní a přitom inteligentní komentář k festivalovému dění. Chtěl jsem, abyste v něm našli inspirativní pohledy na inscenace i jiný pohled na jejich hodnocení, pohled vycházející z jiné zkušenosti, z jiného zorného úhlu než jejich recen-

zujícího v exilu na povale vlastního domu dostala rozkošný tragikomický rozmer. Dostali ho aj aktéři příběhu: žena s až žensky démonickými rysmi, jej manžel - nešťastný podvádzaný poloviční blázon a jej milenec - bezcharakterný podvedený podvodníček.

Je radostné sledovat, ako sa režisérka cez svojich hercov (zažiarila hlavne Simona Lukáčová a veľmi príjemne prekvapil aj Eduard Šebian) dokáže nielen vyrovnat s javiskovým priestorom, ale ako ho dokáže elegantne, účelne a efektne využiť; ako si vie pripraviť jednotlivé situácie a rozohrať a vypointovať akcie (za všetky stačí spomenúť výstup so stoličkami).

Scéna je jednoduchá a účelná, nadbytočne pôsobí (vzhľadom na zvolený znakový systém) iba hojdačka, jablko a hlavná prítomnosť ženy v čase, keď by fyzicky prítomná nemala byť. Otázne je aj zvolenie polovičnej arény ako hracieho priestoru, keďže herci hrali na kukátko.

Rozhodne však chcem poďakovať levickým divadelníkom za príjemný, zábavný a plnokrvný divadelný zážitok.

Karol Horváth

Foto Ivo Mičkal

Houpací křeslo, tři židle – na jedné lavor s vodou, v pozadí proti černému horizontu houpačka zavěšená v tazích na řetězech a konečně s tahů visící dvě ocelová lanka s karabinami na koncích. Podlaha posypaná jako prachem jemným bílým pískem ulpávajícím na šatech, hrací plocha ze tří stran sevěřená diváky. Bukovčanův existenciálně pojímaný milostný trojúhelník je rozehráván v expresivních a mnohde překvapivých vizích a obrazech a rozvíjen v tanečních kreacích, podpořených výraznou hudbou: Muž povstávající z prachu země v plazovitých spirálách, máchající rukama jako ploutvemi či křídly, Anuščino svádivé omývání u lavoru, při kterém se voda třpytivě rozstříkuje proti světlu reflektorů a leskne se na holých stehnech, stylizované střety a souboje Muže s Dodem a konečné vyvrcholení v trojím vznášení se prostorem: Oba muži na „oprátkách“, Anuška ukusující a plivající jablečnou hmotu na houpačce. V mnoha směrech se nepochybně jedná o zajímavé a inspirativní divadlo, které v řešení některých situací nepostrádá nápaditost a vtip. Scéna vygradovaného stylizovaného souboje Doda s Mužem byla odměněna spontánním potleskem. Herci jsou nesporně zajímaví, výrazní, expresivně odvázní. Přes to mě představení jako celek nechává v rozpacích a nedoléhá ke mně zřejmě tak, jak by mělo. Celé to na mě působí jako jakési balábile jednotlivých nápadů, póz a vizí, které mi však jen zřídka umožňují dotknout se toho, v čem koření, pocítit nerv vzájemnosti, rozjitřující dráp, přeskakující jiskru. Zůstává to pro mě celé v rovině příliš všeobecného okouzlení vnějšími formami a obecnou emocionální expresivitou, aniž by bylo sledováno to, z čeho se vše rodí, aniž by se pátralo po zdrojích energie a příčinách jednání, aniž bych byl stržen proudem bytí, který to vše opodstatňuje a přesvědčuje mě, že konkrétní formy nejsou jen nahodilostí, ale jsou jediné možné.

Jakub Korčák

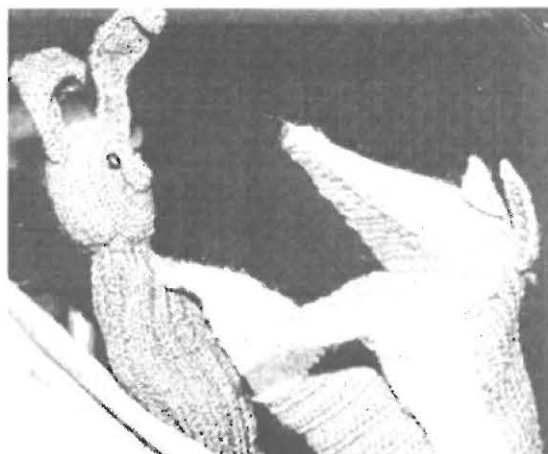
převzaté recenze

(k představením, které se hrají v době, kdy už pro návštěvníky 70. JH vyšel poslední jeho Zpravodaj. Zítřka by si ho stejně neměl kdo koupit, kdo přečíst v parku nebo v hospodě, divadlo osíří a vrhnou se do něho vysavače a pračky... Proto jako reflexi oněch posledních bojovníků se štítem jubilejního Jiráskova Hronova přijměte reflexe recenzentů, jak tato představení viděli na národních přehlídkách)

PLETENÉ POHÁDKY

Čmukaři Turnov

To nejlepší nakonec ... Jak je těžké dostat tomuto rčení, jsem si letos uvědomil na Dětské scéně v Trutnově. Přesněji řečeno – uvědomil jsem si, jak těžké je sestavit program přehlídky tak, aby přirozeně směřoval pokud možno k tomu nejlepšímu. V Chrudimi se to, myslím, povedlo. PLETENÉ POHÁDKY turnovských ČMUKAŘŮ byly milé a nápadité jako vždy. Jednoduchá scéna a jednoduché příběhy, mimořádné kouzlo pletených loutek, skvělé loutkoherecké výkony – to vše je asi to nejpodstatnější, co si divák z představení odnese. Zajíc, liška, vlk, koza a kůzle se spolu utkávají v laskavě nahlížených podobnostech, kterým nechybí inteligentní

humor a nadhled – jakási „malá domů“ pro dospělé diváky. Škoda jen, že pletené nebylo úplně všechno, že po druhé pohádce představení trochu ztrácí na temporytmu a že poněkud povolují i oba protagonisté. Na vědomí, že Čmukaři umí, to ale nic nemění.

Miroslav Slavík

Převzato z článku Loutkářská Chrudim 2000 z Amatérské scény č. 4/2000.

Josef Kajetán Tyl: STRAKONICKÝ DUDÁK

Ořechovské divadlo Ořechov u Brna

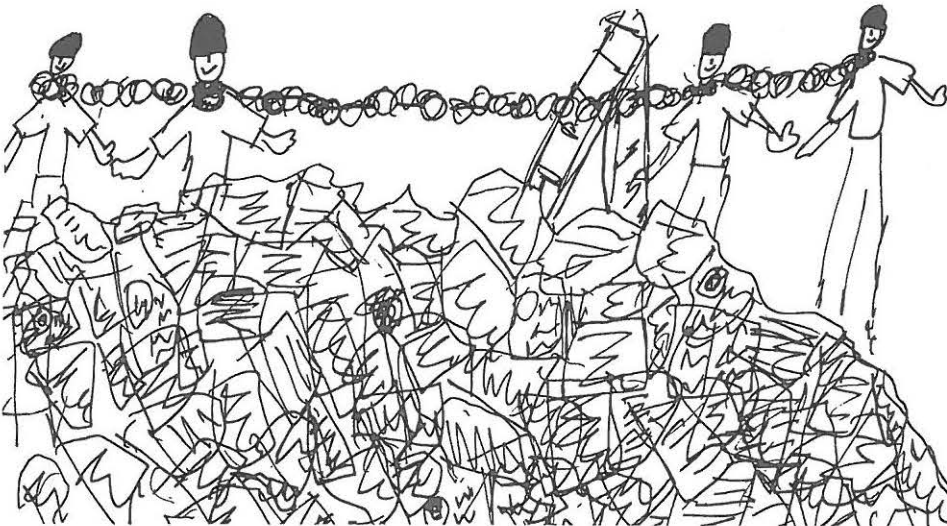
V inscenaci Tylova Strakonického dudáka Ořechovského divadla (úprava, režie, scénografie a hudba Vlastimil Peška) jsme se mimo jiné setkali s inscenačními principy, jaké už známe z předchozích prací tohoto souboru. Je to metoda vrstvení nápadů ve všech složkách inscenace. V případě Strakonického dudáka se Peška se svým souborem snaží sloužit Tylově hře a zachovávat příběh i témata v ní obsažená. Hraje se o potřebě odchodu za výdělkem do ciziny, když doma si vydělat nelze a o využití a zneužití situace jiným člověkem (výrazně je akcentována postava Vocilků – jak aktuální!), hraje se o lásce Dorotčině i matčině. Kontrapunktem k vnějším výrazovým prostředkům je pak v Peškově tvorbě nově rovina vycházející z tradice interpretačního, psychologického herectví (připomeňme si například scénu Švandy s Rosavou ve vězení nebo závěrečnou scénu Švandy s Dorotkou) – bez ní by příběh ztratil hloubku a lidskou jímavost.

Otázkou ovšem je, nakolik se záměr podařil a kde zůstávají rezervy ořechovské inscenace. V počáteční třetině jsme svědky gejzíru nápadů, které ve velké většině fungují. Dále pak už mají tendenci spíše sestupnou – prach je zřejmě vystrčen, v mnohém se začínají opakovat a nefungují už s původní silou. Nelze také nepoznamenat, že ne všechny nápady a „fory“ mají stejnou kvalitu.

Základním, nikoliv však dominantním prvkem jeviště je otočná dřevěná konstrukce, která slouží jako věšák na dekorace a rekvizity. Umožňuje nejen bleskurychlé přestavby, ale i realizaci mnoha gagů. Pokud se týká kostýmů, utkví zajisté divákovi v paměti kostýmy Tramtárie (batikované sukně) a výrazné, loutkovým divadlem inspirované, řešení víl. Přes výše uvedené problémy je třeba konstatovat, že nás ořechovští opět potěšili a pobavili.

(Z článku o Divadelní Třebíči, otištěném v Amatérské scéně č. 3/2000.)

Alena Exnarová

Osmiletá Tereška Tomasová viděla 18 představení (!) letošního Hronova. Z každého namalovala obrázek. Takhle viděla Skupinku z Jihlavy.

Čo bude potom?

Sledujem, že strašidlo súťaživosti začalo obchádzať aj Jiráskuv Hronov. Preboha, ľudia, neblbnite. Ono sa to vždy začína akosi žartovne a potom to prerastie do.... Ja viem, ste dospelí, máte svoj rozum, ale... Naozaj vám tak prekáža uvoľnená atmosféra, radostné stretnutia, ten úžasný duch JH, ktorý vám, v porovnaní s našou Scénickou žatvou, môžeme iba závidieť? Je vám smutno za dusnom, nenávisťnými pohľadmi, zákulisnými intrigami, dlhodobou pripravovanými stratégiami a taktikami podrazov? To viete. Jeden rok je tu žartovná anketa, druhý bodovanie predstavení a tretí... Čo bude potom? Mňa je do toho v podstate nič. Ale akosi som si Jiráskuv Hronov obľúbil a veľmi sa mi páči. Viem, som asi sobec, ale nerád by som sám pre seba prišiel o jeden z najkrajších divadelných festivalov.

Karol Horváth

zenti a vedúci problémových klubů. A taky jsem vás chtěl pobavit pohledem do zákulisí. Ukázat šíři divadla a jeho možnosti i směšnost spousty „posvátných“ pouček. Zaměnil jsem taxonometrické řady docenta Pavluského axiomatickými, paradigma jsem postavil na roveň blábolu a podobně. Řekla mi jedna absolventka divadelní vědy: „Voni tě berou moc vážně, voni ten tvůj humor nepoznají.“ Promiňte tedy, že jsem jiný, a lze-li to, berte mě (aspoň tady) jaký jsem. Já se totiž moc necenzuroval – normálně píšu daleko pečlivěji a obezřetněji. V řadě svých divadelních komentářů bych měl popsat včerejšek. Asi všichni jsme cítili jistý propad. Horníčkovy hry jsou podle mne něco jako nakladená vajíčka slov, obrazů a autorových lásek k Provence, malým ženám, hravým mužům. Ta vajíčka jen velmi ztěžka urodí živého tvora. Musel by mít totiž kouzlo aspoň páně Horníčka. A to je hodně těžké. A kdybyste ho nakrásně měli – napsali byste si svůj text sami. Byli byste zkrátka jiní než kdokoli před vámi a lidi by vás brali takové, jací jste.

Druhé festivalové představení Levických překvapilo. Bylo totiž dobré. Vyžadovalo jiný prostor, ale Levičtí si s tímto poradili. Nebyl to špatný nápad, posadit diváky i na jeviště. Ještě lepší by bylo posadit tam jen. Pak by intenzita hraní přesně odpovídala jejímu dopadu. Rozuměli bychom slovům i velmi intimně podávané proměně nálad a dva oběšenci by možná byli jedním z nejsilnějších divadelních obrazů festivalu. Byl totiž náhle překvapivě syrový a směšný zároveň, neotřelý, „jiný“ a my byli nuceni ho vnímat takový, jaký byl.

V noci pak Sergej Fedotov předvedl v Sokolovně způsob práce s herci. I když šlo o jednoduchá základní cvičení, jež mnohá jsou podobná i jiným než ohlašovaným Čechovovým principům, bylo dobré je vidět. Uvěřil jsem, že mladí herci se během týdne práce s Fedotovem stali otevřenějšími, jinými, než jací přijeli a možná víc takovými, jací jsou.

Končím tento svůj poslední (n)oční sloupek vzpomínkou na Petra Lébla. Na Zdi nářků stojí: „Zapamatujte si to jméno“. Všichni však víme, že na jméno nezáleží. I vzpomínka na Petra za čas vybledne. Po pravdě řečeno, já jsem se ještě vyrovnat s jeho absencí nedokázal a právě zde, konkrétně v Céčku u druhého stolu zprava, jsem se s ním před rokem naposled déle bavil. Letošní Hronov mne vzpomínka na Petra provázela pořád. Možná mě i ponoukala „být jiný“. Jak se jmenovaly Petrovy hronovské dílny? Sám jim říkal Kursy špatné režie. O čem ty dílny asi byly?

Petr Lébl

kde se to klube

Seminář problémového klubu si před obědem opět kladl otázky a hledal na ně odpovědi. Jak posléze vyplynulo, opět je nenalezl ve všech případech. Objektem jejich zájmu se stala tato představení: **Náhlé neštěstí** – kladli jsme si otázky – jestli nás oba herci při svém věku a životních zkušenostech mohou důvěryhodně oslovit, očekávali jsme například větší přeměnu po jejich prvním intenzivnějším (sexuálním) setkání, nejpřesvědčivější nám připadali v situacích při setkávání s drogami, nepatřičný nám byl pro nás jediný pokus o humor (židovské modlení), konstatovali jsme však, že zde byl vykonán veliký kus režijní a herecké práce. **Léto a dým** – začátek a konec – smysl naaranžovaných postav se nám nepodařilo rozkrýt. Motivace jednání postav se nám jevila nejasná. Přesto oceňujeme ztvárnění postavy lékaře. Dále jsme uvažovali nad hrou s listím, nad chováním matky, nad přehnaným použitím řehtačky v letadle, ale to už jsou detaily, které ovšem také souvisejí s celkem a měly by mu posloužit.

M. Sůva

Už po všech slávách, ministrech i předsedkyních dorazil do Hronova, prostě jen tak a se svou ženou Aničkou, poslanec PS PČR, Miloslav Kučera, divadelník, režisér. Jako poslanec prohlásil, že je třeba podívat se na perspektivy ochotnického hnutí a hned tak příkladně učinil. Věříme, že jeho ostrozrak pronikne až do výboru pro vědu a kulturu.

Nabídka divadelních představení

F. M. Dostojevskij, Karel Hřebíček: **Krotké variace**

Divadelní studio NEKLID Praha, kontakt: Ivo Šorman, Pacovská 868/33, 140 00 Praha 4, tel. 02/420080, e-mail: divadlo_neklid@email.cz, <http://neklid.misto.cz/neklid>.

Francis Veber: **Trouba na večeri**

Divadelní soubor VICENA Ústí nad Orlicí, kontakt: Jan Štěpánský, U Hřiště 1182, 562 06 Ústí nad Orlicí, tel. a fax: 0465/523516.

ŠUMNÝ HRONOV, SOVIČKY A KAVÁRENSKÝ GULAG

Mezi hronovské lektory se po krátké pauze vrátil režisér a kavárenský povaleč Radovan Lípous. Jeho jméno je ovšem spjato nejen s divadlem, ale i s architekturou. Spolu s Davidem Vávrou je totiž podepsán pod televizním cyklem o šumných městech naší republiky.

Odkud sis vypůjčil to krásné, hebké slovo „šumný“, které figuruje v názvu seriálu?

Inscenace Průběžná O(s)trava krve, kterou jsem dělal v ostravské Aréně, končí kupletem z třicátých let Šumná Ostrava. A když jsem pak přemýšlel o názvu pro film o Ostravě v roce 1995, tak mě to naskočilo úplně samo. Šumný je jednak libozvučné slovo a zároveň vyjadřuje jistý úhel pohledu. Když měl film překvapivě velký ohlas a uvažovalo se o dalších městech, tak se na mě obraceli z produkce úplně samozřejmě s dotazy na Šumnou Opavu a Olomouc. A zůstalo to tak i u českých měst – jako určitá firma, ochranná známka.

Pravda, část lidí se ošklibá, jak může být třeba Šumný Hradec Králové, jak jsem si dovolil tento moravskoslezský termín vůbec použít na české město. Těm bych chtěl připomenout překlad Cyrana od Jaroslava Vrchlického, který slovo šumný několikrát užívá. Slovo šumný vůbec fungovalo v češtině na přelomu století docela často.

Co všechno pro tebe slovo šumný evokuje?

Mnoho věcí. Především jakousi krásu, která ale nemusí být na první pohled patrná. A samozřejmě to pro mě znamená i určitou živost, která je v šumění a v šumu, ale zároveň i něco starého a poctivého. Je v tom šumění lesa a řeky a co si budeme povídat – nejčastěji se používá spojení šumná děvucha. A to už je jakýsi zárodek lásky a my se snažíme na ta města dívat jako na šumné děvuchy, jako na živé bytosti, které si zamilujeme.

Která šumná města se budou ještě vysílat?

Ted' byl Liberec a příští týden seriál končí patnáctým dílem – Nymburkem. V nejbližším výhledu je hodiňový film Šumné pražské okraje, který by se měl točit září-říjen a někdy snad kolem vánoc vysílat. Máme samozřejmě připravenou další sérii měst, která nás zajímají. Pokud to dobře dopadne, tak by se mělo začít příští rok v květnu, červnu.

Objeví se tam i moje rodná šumná Česká Třebová?

Je tam. Dokonce máme s Davidem udělané první předběžné obhlídky. Bylo by to hodně železničářské a počítáme i s Moravskou Třebovou. Každé město je úplně jiné a bylo by zajímavé je konfrontovat. Těch měst máme předběžně asi dvacet, pětadvacet a samozřejmě by se pak řešilo, která v první vlně vypadnou. Co si tak vzpomínám, tak je tam například Šumperk, Těšín, Teplice a Ústí... Rádi bychom se ještě vrátili i k některým dalším moravským a slezským městům.

Pokud bys točil Šumný Hronov, co by se v něm objevilo?

Freiwaldovo Jiráskovo divadlo, které je mimořádně skvostné, a jehož exkluzivita a nadčasovost ještě více vyniká v sousedství nepříliš šťastné, fabrické přístavby sálu Josefa Čapka. Freiwaldovo divadlo je absolutní jednička, která přesahuje hranice Hronova a je to jedno z nejlepších prvorepublikových divadel u nás vůbec. A navíc jde o polyfunkční objekt, jenž v sobě obsahuje muzeum, vinárnu, terasu a malý přednáškový sál. Je to chytře vymyšlený dům – včetně detailů, jako je okýnko, které propojuje šatnu herců a divadelní bufet. Aby herci v kostýmech nemuseli chodit mezi diváky a byli okýnkem dikskrétně a pohodově občerstveni.

Hronov je sice urbanisticky nesoustavný a roztržitý, narodil třeba od Broumova, ale jinak je tu řada zajímavých staveb. Zejména spořitelna, sokolovna, nájemní dům na Hostovského ulici, který má rytmickou jako by pilovitou fasádu, a několik velmi dobrých vil. A když jdu kolem tiskárny, tak si pokaždé užívám její fasády. Plastová okna jí příliš nesvědčí, ale jsou tam dvě úchvatná mosazná svítidla – sošky soviček a reliéf Merkurova znaku. A dodávají jednoduchému patrovému domu úžasnou monumentalitu a povyšují ho na jakýsi palác. Docela dobře zvládnutý je i hotel Radnice. Vůbec hronovské náměstí je strašně zvláštní – zvlášť pro člověka, který sem přijede poprvé a netuší, jaké jsou vazby a vztahy. Nejdřív ho do očí udeří divadlo, které je nádherné ale pro Hronov předimenzované; klidně by slušelo Praze, Brnu, Ostravě, Hradci nebo Olomouci. To dominantní, co považuje za radnici s hodinami, je škola. A radnice je ukrytá v hotelu. Celé je to tak zvláštní divadelní, zamaskované.

A další hronovskou libůstkou, kterou si vychutnávám, je spojení dřevěných, roubených obrozeneckých

chaloupek, rodného domku Aloise Jiráska a komínů fabriček. Je v tom živelnost a překotnost. A kombinace roubené Jiráskovy chaloupky s parkem, minerálními prameny a vypuštěným bazénem je naprosto postmoderní a jinde nevidaná.

Jak by začátek takového fiktivního Šumného Hronova mohl vypadat?

Město by nevydalo na jeden díl a muselo by se spojit s něčím dalším v okolí. Dovedl bych si představit, že by začínalo jako velmi dřevní ochotnické představení Maryši. David Vávra střílí z okna a Tomáš Hanák na něho z venku volá: „Okolo, Vávro, okolo!“ On vyrazí ven a dětem říká, že musí do Mekky, do Hronova. Tady ho vítá transparent, který drží postavy ze všech Jiráskových her. A potká malého desetiletého chlapce, který tluče dav dalších chlapců. Ptá se Vojnarky, kdo to je. Ta jen unaveně mávne rukou: „To je ten Lojzík Jirásků, ten byl vždycky proti všem...“

V každém případě je Hronov šumný i bez šumného filmu.

Michal Dočekal si ve zpravodaji postěžoval na úroveň kávy podávané v hronovských podnicích. Jak to řešíš ty, coby kávový fajnšmekr a kavárenský povaleč?

V tom mi Michal promluvil z duše. Já tady jako kavárenský povaleč strádám a připadám si jako v kavárenském gulagu. Člověk je tu okolnostmi nucen pít turka a různé instantní kávy, čímž z duše opovrhují. Není tady ani regulérní kavárenské zázemí. Zatímco čajomilci mají svůj asyl, pivaři mají svoje krásné hospody, milovníci vína mají Triton, který miluji. Ale na kavárenské povaleče se tady absolutně nemyslí – dokonce i v nových penzionech je to bída s nouzí. Řeším to dvojím způsobem. Když je absták neúnosný, tak prchnu do Náchoda a tam si dám několik kofeinových pressových dávek do žil v některém z náhodských podniků. Druhá varianta je ta, že jsem se letos samozásobil, protože jsem věděl, do čeho jdu. Přivezl jsem si s sebou čerstvě praženou pravou arabiku – mám vzorek z Ugandy, Brazílie a Kolumbie. A s mými seminaristy provádíme ochutnávky a degustace, vaříme si kávu v džezvě a tímto nabízím, že ještě nějakou zásobu mám. Když se někdo včas přihlásí, tak má šanci, že mu v džezvě vlastnoručně kávu uvařím.

P.S. Rozhovor senám podařilo umístit až do posledního čísla ZHJ, takže výzva Radovana Lipuse již není aktuální. Ovšem, že kávu vaří vynikající nám dokázal včera odpoledne v redakci, kde jsme ji vypili za vás.

VALNÁ HROMADA ASSITEJ

V pátek 29. 9. 2000 se v malém sále Divadelního ústavu v Praze, Celetná 17, uskutečnila Valná hromada Českého střediska ASSITEJ. Zveme všechny, kdo profesionálně i amatérsky zabývají divadlem pro děti a mládež.

ASSITEJ je mezinárodní organizace divadla pro děti a mládež, existuje od šedesátých let a sdružuje ty, kteří se touto profesí dlouhodobě zabývají. V současné době dochází k organizační a koncepční přeměně. ASSITEJ jako nevládní kulturní organizace byla spravována Divadelním ústavem. Od příštího roku by se však České středisko mělo stát profesním občanským sdružením s kolektivním i individuálním členstvím. V takto transformované podobě by svým členům nadále umožňovalo využívání informační základny mezinárodní ASSITEJ, seznamovalo je s možnostmi dělen, festivalů, výjezdů a podobně. Dále by České středisko ASSITEJ pomáhalo ve vyhledávání kontaktů mezi divadly a v závislosti na zájmu a aktivitě svých členů pomáhalo s pořádáním festivalů, dělen, seminářů, přednášek a podobně. ASSITEJ by mělo být profesní organizací divadel pro děti a mládež, jeho reprezentativní složkou, jež má váhu nejen navenek, ale i u nás při získávání podpor, grantů a podobně. Přijďte i vy pomáhat při hledání nové, smysluplné, praktické tváře této organizace

Vladimír Hulec, prezident Českého centra ASSITEJ

Jiráskův maskot

Maskotem 70. Jiráskova Hronova se stal kupodivu klaun. Dostal se do rukou i Ivanu Krejčímu, akademickému malíři, restaurátorovi a scénografovi, mj. rovněž autorovi výtvarných řešení několika Jiráskových Hronovů – ten klauna rozstříhal na kousky a nechal proběhnout po celém městě. Vykukuje na každém rohu a připomíná rozpustilého mlsného kocourka. Z kousků klauna ušil Krejčí roztomilou panelovou výzdobu, navíc ke spokojenosti jeho tvůrce, výtvarníka Rostí Pospíšila. Rostí na dálku zdravíme – přestože s námi na Hronově pobýt chtěl, práce ho odvádělo do Anglie; ve Stratfordu nacvičuje s Angličany pohádku pro děti.

diskuse

Opět bylo včera odpoledne plno, ale diskuse se rozjížděla hůře než jindy. Těžko říct, zda to bylo únavou či přítomností televize, před níž mohou mít diskutující přece jen ostych. Nejdříve se hodnotilo *Leto a dym* souboru z Levic. Pro mnohé byla nečitelná symbolika tohoto představení, nedostali jsme jasné klíče k orientaci. K této nečitelnosti možná přispěla příliš razantní úprava textu i místy špatná slyšitelnost herců. Řeč byla i o zajímavé scénografii a kostýmech, ale ani v tomto případě nebylo zcela čitelné, co a proč je právě tak. Vladimír Zajíc řekl, že ho to jako diváka provokovalo, ale neoslovilo, a to byl zřejmě názor většiny. Karol Horváth nastolil otázku, zda vůbec mohou Williamsovy hry fungovat dnes.

Také u Náhlého neštěstí se hovořilo o tom, nakolik koho oslovilo emotivně a názory byly různé. Všechno funguje více ve verbální rovině. Padl názor, že autorka v předloze vlastně všechno řeší a režisér už v podstatě nemá možnost udělat z toho plnohodnotné divadlo, a to i přes účtyhodný kus práce, který spolu s herci odvedl. Prof. Císař konstatoval, že Mirek Pokorný si vždycky klade náročné úkoly a je v současnosti jedním z mála režisérů, kteří si drží ideovou linku své tvorby – představu o světě, který není nejlepší, ale komplikovaný, až nepřátelský. Proto i výběr tohoto podobenství Daniely Fischerové lze chápat.

ex

Nádhernou knížku pohádek, kterých je dvanáct + jedna báseň, napsal Petr Čuhanič, výtiskly Grafické závody Hronov a půvabné dívky vám nabízejí její první výtisk

A CO NA TO SVĚT?

Letošní Jiráskův Hronov byl letos výjimečný tým, že se poprvé oficiálně stal mezinárodním festivalem pořádaným Středoevropskou sekci AITA/ IATA. To znamená, že se tu objevilo nebyvalé množství zahraničních inscenací, takže diváci měli možnost srovnávat kvality cizích a českých představení, nahlédnout do kuchyně zahraničních souborů, a možná se i poučit o tom, jak se dělá amatérské divadlo jinde. Součástí festivalu je již tradičně také diskusní klub. Letos měl svou premiéru souběžný zahraniční diskusní klub, vedený zkušenými veterány zahraničních festivalů, panem Franzem-Josefem Wittingem z Německa a panem Vidasem Siliunasem z Ruska, které doplňoval Čech Luděk Richter. I když účast na těchto seminářích nebyla patrně tak silná jako na českém PC (mnohým bránila jazyková bariéra), přesto bylo jistě pro mnohé účastníky zajímavé poslechnout si názor odjinud. jas

Jirásek's Hronov in this year was quite exceptional because it became the International Festival organized by CEC AITA/ IATA. That means there appeared many foreign productions and so the spectators could compare the quality of foreign and Czech shows, glance into „the kitchen“ of foreign companies and maybe learn how the amateur theatre has been done in the other countries. Discussion club is traditionally inseparable part of the festival. This year there was a premiere of parallel foreign discussion club led by experienced „veterans“ of many festivals, Mr. Franz-Josef Witting from Germany and Mr. Vidas Siliunas from Russia, who were accompanied by Czech Luděk Richter. Although the presence at those discussions was probably not so huge as at Czech PC (there was language barrier especially for some Czech participants), nevertheless it was interesting for many participants to listen to the opinion from „the other side“. jas

SLOVO NA ZÁVĚR

Na evropské amatérské scéně, alespoň v té části, kterou znám, patří setkání divadelníků v Hronově na nejpřednější místo. To se týká především umělecké kvality divadla. Také letos jsme

měli možnost vidět velké množství vynikajících představení.

Hronov je festivalem, na kterém se neudělují žádné ceny a to je velmi dobré. Jak bychom mohli volit mezi tak rozdílnými inscenacemi jako je Podzimní koncert, Hájkova žena podle slovenského klasika Hviezdoslava nebo loutkovou hrou Zachraňte vojína Kuřatko? Co bychom si počali se skvělým dětským představením Princezna na hrášku?

V tomto výčtu jsem prozradil, které inscenace na mě učinily největší dojem. V Hronově jsme měli možnost vidět nejrozumnější divadelní styly. Rozhodujícím momentem však bylo, nakolik dokázal soubor příp. režisér realizovat své představy a důvěryhodným, zajímavým způsobem je zprostředkovat publiku. Divadlo nemůže fungovat bez obecnosti, a to je v Hronově velmi početné. Je to publikum složené ze zahraničních a domácích odborníků, kteří pozorují představení očima, školenými dlouholetou festivalovou tradicí. V Hronově vždycky narazíte na vynikající hereckou i inscenační kvalitu.

Ovšem nejvíce na mě – jako člověka přicházejícího ze Západu – zapůsobilo, kolik dramaturgů, kritiků a dalších teatrologů, zabývajících se profesionálním divadlem, se po celý týden věnuje amatérům, analyzuje jejich představení, upozorňuje na chyby a někdy také rozcupuje inscenaci na kusy.

Tohle pokládám za velmi přínosné, protože v divadlo je obsažena ohromná moudrost, vstává zas a znova z popela stejně jako bájný fénix. A když se dnes něco nepodaří, víme, že zítra může vzniknout něco skvělého.

Ale je tady ještě něco dalšího, co činí Hronov nejvhodnějším místem pro takovou divadelní událost. Jako návštěvník cítím, jak tímhle divadelním týdnem žije celé město. Při své druhé návštěvě jsem potkával všude kolem sebe, ať už v Informačním centru, ve foyeru divadla, v bufetu, v kavárnách či u kiosku spoustu milých ochotných lidí. Takže člověk má jistotu, že se v Hronově s jeho pohostinnými obyvateli vždycky bude cítit ohromně. Franz-Josef Witting

Jsem přesvědčen, že všechny nadchla pohostinnost organizátorů a ohromně přátelská atmosféra festivalu.

To je podle mě důležité z nejrozumnějších úhlů pohledu. V takové atmosféře máte možnost zamyslet se nad spoustou zajímavých otázek. Jedna z nich je otázka jedinečnosti amatérského divadla a to, čím se liší od divadla profesionálního. Jednou z největších výhod je, že lidé z amatérských divadelních skupin nejsou neustále mezi divadelními kulisami, tak jak to často bývá u profesionálů.

Jsou ponořeni do života, a proto mají někdy větší šanci vyjádřit bohatost svých zkušeností a zážitků. Cítil jsem to například v okouzující inscenaci Princezna na hrášku Hudradla Zliv. Děti jsou tak přitažlivé, tak neodolatelné, protože žijí na scéně svými vlastními životy a přímo ze života

sem přenášejí svou hravost a fantazii. Jsou na prostu přirozené, autentické, ale jejich projev je zároveň velmi umělecký. Jsou opravdovými umělci, tvůrci a nepotřebují k tomu být profesionály – a kdo by se ptal na profesionalismus u sedmiletých dětí...

A my vlastně neočekáváme profesionalitu ani od dospělých amatérů, jde nám spíše o míru talentu.

„Zabíjala...“ je inscenací, kterou vytvořil profesionální režisér Silvester Lavřík společně s amatérskými herci. Ale je úplně jedno, jestli jsou to amatéři nebo profesionálové, důležité je, že každý moment této inscenace má svou překvapivou krásu a svérázný humor. Je to talentované umělecké dílo, ohromující inscenovaná poezie. Kdo z nás dokáže odpovědět, zda Čechov byl více profesionálním spisovatelem nebo profesionálním doktorem?

Inscenace „Zabíjala“ byla pro mě absolutním vrcholem festivalu a z tohoto vrcholu jsme mohli vidět, co to vlastně znamená moderní divadlo. Moderní divadlo je často extrémně vizuální. Takhle zvláštnost je úzce propojena s fenoménem, který se dnes objevuje jak v životě, tak v kultuře a já jej nazývám „fenomén totální vizualizace“. Myslím, že život a kultura nikdy nebyly na takovém stupni vizualizace – nikdy nebyly téměř všechny představy, slova a zvuky převáděny do vizuálních představ. Patrně nejjasnějším dokladem toho jsou televizní hudební klipy – každá nota má svůj vizuální ekvivalent, hudba se stává obrazem. Milan Kundera psal o něčem podobném ve svém románě Nesmrtelnost a nazýval to „imagologie“.

A skutečně – vizuální představy mají v sobě jakousi magickou moc. Prezidenti velkých zemí mají úspěch ve volbách díky nejlepší prezentaci v televizi – moderní filozofové jsou vítězové televizních soutěží. Zdá se, že v dnešní době by Sokrates či Kant neměli šanci, protože by nedokázali uspět v televizních show.

Divadlo, které vždycky patřilo k vizuálním druhům umění, je dnes ještě mnohem vizuálnější než kdy předtím.

To je objektivní, ale svým způsobem záluďná situace. Takový stupeň vizualizace může být velmi působivý a smysluplný. V případě inscenace „Zabíjala“ evokuje nesčetné množství myšlenek a pocitů – humor a něžnost, vášně i ironii. Ale v případě inscenace „Léto a dým“ Slovenského pohronského javiska se nám výtvarně ztvárnění závěru představení transponuje ve zvláštní ty exteriorizace, která nemá prakticky žádnou výpovědní hodnotu. Neodhaluje nám obsah, je to spíše jakási náhrada obsahu, konce, který napsal Tennessee Williams. Důvodem, proč oceňuji takové inscenace jako byl např. Podzimní koncert podle Alda Nicolaje ztvárněný Senior Klubem Divadla Jesličky Hradec Králové – je to, že nám zprostředkovává cosi uvěřitelného a důležitého o psychologických procesech a vnitřním životě dojemných a zábavných postav a zároveň ukazuje s laskavým humorem, jak se ti staří lidé pokoušejí překonat strach a znepokojení nad podzimem svého života. V Mrožkově Serenádě, kterou přivezla skupina Het Europa Toneel z Amsterdamu, se nám zase nabízí pohled, v němž oceníme

nejen vizuální působivost „slepice“, „kohouta“ a „chytřejšího lišáka“ (Sybo Adema), ale zároveň můžeme sledovat také to, co se děje v nitru postav.

Tím chci říci, že nám festival nabídl velice různorodé vývojové tendence moderního divadla, nebyl jen souhrnem trendů 20. století, ale otevřel i nové divadelní perspektivy do budoucnosti a zároveň ukázal i cesty, kterým bychom se měli vyhnout. Vidas Siliunas

LAST WORD

The meeting of the theatre people in Hronov belongs to the top events on the European amateur stage even in the area I know. It deals at first with artistic part of theatre. We could see many outstanding performances this year too. Hronov is the festival where the prizes are not awarded and that is good.

How could we decide among such performances as The Autumn concert, The Forester's Wife or puppet play Saving the Private Chicken? What would we do with such an excellent piece as was the children's performance The Princess on the Pea?

By this specification I revealed the stagings which impressed me the most. There were seen various theatre styles in Hronov. It seems to me that the most important matter was if the company or the director were able to realize their wish in trustworthy interesting way and mediate it to the audience.

The theatre cannot exist without the audience which is very large in Hronov. And it is very special audience that consists of both Czech and foreign experts who watch the performances with the knowledge of long time festival tradition.

You can ever see outstanding quality of actors and directors in Hronov.

I was dazzled - as the person coming from the West - by the amount of dramaturgists, critics and other theatre professionals who deal with amateur activities all the week, they analyze the performances, they reveal the mistakes and sometimes they tear some performance into pieces.

It is a great help, because the theatre is full of wisdom, it arises from the ashes as a Phoenix.

And even if anything isn't successful today, tomorrow there can arise something wonderful.

And there is one more thing which makes Hronov the most suitable for the theatre event like that. As a visitor I can feel that all the town lives with the theatre. And already during the second visit I have met many fine persons either in Information Centre, in the foyer of the theatre, in buffet, in the café or at the kiosk. We feel very well with its hospitable inhabitants in Hronov.

Franz-Josef Witting

I strongly believe that everybody was happy with the hospitality of organizers and with extremely friendly atmosphere of the festival. It is im-

portant from the different points of view and one of the reasons is that it raises some interesting questions. One of them is a question about originality of amateur theatre movement and its differences towards the professional theatre. It seems that amateur theatre groups have their advantages - their participants don't live between the wings of the stage as professional actors mainly do. But they are totally submerged into the life and therefore they can express the richness of their experience. And we felt that in such absolutely charming productions as The Princess on the Pea played by company Hudradlo Zliv the children were so attractive, so irresistible, because they lived their own lives on the stage and they brought the fantasy of the game from their lives. They are totally natural, authentic and in the same time extremely artistic. They are true artists, creators without being professionals - and who will ask professionalism of seven years old children?

We too don't expect professionalism from adult amateurs, but what we ask from them is the talent. „She was killing...“ is a production made by professional director Silvester Lavrik with amateur actors. But it does not matter if they are amateurs or professionals because every moment of this performance has its striking beauty and exquisite humour. It is a talented work of art, an overwhelming stage poetry. Was Chekhov the professional writer or the professional doctor?

„She was killing“ was the highest point of the festival and from this top you could see what a modern theatre is. The modern theatre is often extremely visual. It is a peculiarity close linked with a phenomenon in culture and life that I can call a phenomenon of total visualisation. Life and culture never had such degree of visualisation - never almost all notions, words and sounds were translated into a visual images. Perhaps the most obvious example are the musical cuts or clip on TV - every note of music has its visual equivalent, music becomes a vision. Milan Kundera wrote about something similar in his Immortality calling it „imagology“. And really visual images takes a magic power. The presidents of huge countries are elected thanks to the best presentation on TV - modern philosophers are the winners of TV quiz. It seems that in these days Sokrates or Kant have no room because they can't make a good TV show.

And the theatre that always belonged to the visual arts is more visual now than ever before. This is an

objective but tricky condition. Such degree of visualisation can be very and very expressive and meaningful. In the case of „She was killing“ it expresses innumerable amount of ideas and feelings - humour and tenderness, passion and irony. But in the case of „Summer and Smoke“ of Slovenské pohronské javisko the plastic image on the end of performance is a strange kind of exteriorisation that tells us almost nothing. It is not a revelation of some content, it exists instead of content, instead of the ending that Tennessee Williams had written. And the reason why I appreciate such production as „The Autumn Concert“ of Aldo Nicolaj made by Senior Club of Divadlo Jesličky Hradec Králové - is because it tells us something reliable and important about psychological processes and inner life of touching and amusing persons together with showing how they try to overcome the fear and anxiety of the autumn of their life with a kind humour. And in Mrozek's „Serenade“ made by Het Europa Toneel from Amsterdam we see not only how visually expressive „hens“, „cock“ and „cunning fox“ (Sybo Adema) are - it means that we can see not only external images but also what happens inside the characters.

That signifies that we could appreciate different tendencies of modern theatre in the festival, and that the festival is not only summing up of trends of twentieth century but opening new perspectives and in the same time indicating ways that perhaps is better to avoid.

Vidas Siliunas

DAS WORT ZUM ABSCHLUß

In der europäischen Amateurtheaterszene, in dem Teil, den ich kenne, ist das Theatertreffen in Hronov mit an vorderster Stelle anzusetzen. Das betrifft natürlich an erster Stelle den künstlerischen Bereich, das Theater. Auch in diesem

Zabijala... - The favorite performance.

Photo Ivo Mičkal

Herbstkonzert

Foto Ivo Mičkal

Jahr war eine Vielzahl hervorragender Aufführungen zu sehen. Bei Redaktionsschluss dieses Artikels stehen leider noch zwei Theaterstage aus und so kann vor Abschluß kein endgültiges Resümee gezogen werden.

Hronov ist ein Festival, bei dem keine Preise vergeben werden, und das ist gut so. Wie sollte man sonst zwischen Aufführungen wie „Die Eisernen“ von Aldo Nicolai, „Die Frau des Waldhüters“ nach Hviezdoslav oder dem Puppenspiel „Rettet das Hühnchen“ entscheiden? Und was ist mit der wunderbaren Kindervorstellung „Die Prinzessin auf der Erbse“? Mit dieser Aufzählung habe ich schon die Stücke, die auf mich bisher den stärksten Eindruck hinterlassen haben, genannt. In Hronov haben die unterschiedlichsten Theaterstile ihren Platz im Programm. Entscheidend ist, ob die Gruppe bzw. der Regisseur es geschafft haben ihr Anliegen in glaubhaft und interessant an das Publikum heranzutragen. Theater funktioniert nun einmal nicht ohne Publikum, und das ist in Hronov in großer Zahl vorhanden; ein Publikum von auswärtigen Fachleuten und ein fachkundiges einheimisches, das durch die lange Festivaltradition mit geschultem Auge die Vorstellungen betrachtet. Hohe schauspielerische und inszenatorische Qualität ist in Hronov immer zu finden. Besonders beeindruckend für einen aus dem westliche Ausland angereisten Beobachter ist die Tatsache, daß eine Vielzahl von Dramaturgen, Kritikern und anderen Theaterfachleuten, die oftmals im professionellen Theater zu Hause sind, eine Woche die Amateure begleiten, ihre Stücke analysieren, auf Fehler aufmerksam machen und notfalls auch einmal richtig verreißen. Das hilft, denn Theater hat nun einmal die Möglichkeit wie ein Phönix aus der Asche neu zu entstehen und wenn heute etwas nicht gelungen ist, kann morgen etwas neues in großem Glanz entstehen.

Es ist aber noch etwas anderes, was Hronov zu einem hervorragenden Theaterort macht. Als

Besucher spürt man, wie eine ganze Gemeinde mit dieser Theaterwoche lebt und schon beim zweiten Besuch des Festivals gibt es viele liebgewordene Gesichter, denen man gern begegnet, im Informationszentrum, bei der Einlaßkontrolle, am Büfett, in den Cafés, am Kiosk... Man fühlt sich wohl in Hronov und bei seinen gastfreundlichen Bewohnern.

Franz-Josef Witting

Ich glaube, daß alle mit der Gastfreundlichkeit der Organizatoren sowie mit der freundlichen Atmosphäre des Festivals zufrieden waren. Das Festival ist bedeutend in manchen Hinsichten, weil hier viele interessante Fragen auftauchen, z.B. die Frage der Originalität des Amateurtheaters, wie es sich vom professionellen Theater unterscheidet. Die Amateurgruppen scheinen viele Vorteile zu haben – ihre Mitglieder leben nicht so oft unter den Kulissen wie die Profis. Sie sind direkt mit dem Leben verbunden und so können sie ihre Erlebnisse und Erfahrungen besser zum Ausdruck bringen. Wir fühlen, daß die Kinder in der wunderbaren Inszenierung des Theaters Hudradlo in Zliv „Prinzessin auf der Erbse“ so bezaubernd sind, weil sie auf der Bühne ihr eigenes Leben vorführen und es ins Spiel umsetzen. Sie sind ganz natürlich, authentisch, zugleich ist jedoch ihre Leistung ganz künstlerisch. Sie waren wirkliche Künstler ohne Profis zu sein – was auch niemand bei siebenjährigen Kindern voraussetzen würde...

Prinzessin auf der Erbse

Foto Ivo Mičkal

Wir erwarten Professionalität nicht einmal von den erwachsenen Amateurschauspielern, wir suchen das Talent.

„Zabijala“ ist eine Inszenierung, die von einem professionellen Regisseur unter Mitarbeit der Amateurschauspieler geschaffen wurde. Es ist ganz egal ob es Profis oder Amateure sind, weil jeder Moment dieser Inszenierung ihre eigenartige Schönheit und besonderen Humor hat.

Es ist ein Kunstwerk, ergreifende inszenierte Poesie. War Tschechov ein professioneller Schriftsteller oder ein professioneller Arzt?

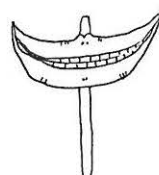
Die Inszenierung „Zabijala“ war ein absoluter Gipfel des Festivals und von diesem Gipfel kann man sehen, was das moderne Theater bedeutet. Das moderne Theater ist sehr oft extrem visuell. Dieses hängt mit dem Phänomen in der Kultur und in dem Leben zusammen, das ich totale Visualisierung benenne. Niemals gab es so eine Visualisierung des Lebens und der Kultur – niemals wurden fast alle Vorstellung, Worte und Töne in die visuellen Bilder umgesetzt. Das deutlichste Beispiel sind Musikclips im Fernsehen – jede Note hat ihr visuelles Äquivalent, Musik wird zur Vision. Milan Kundera beschreibt diese Erscheinung in seinem Roman Unsterblichkeit und benennt das „Imagologie“.

Die visuellen Vorstellungen verbergen in sich magische Kraft. Die Präsidenten der großen Länder sind in den Wahlen nur deswegen erfolgreich, weil sie die beste Werbung im Fernsehen haben – moderne Philosophen sind die Sieger in Fernsehwettkämpfen. Sokrates oder Kant könnten in dieser Zeit nicht erfolgreich sein, weil sie nicht in einer Fernsehschau erfolgreich wären. Das Theater, das immer zu der visuellen Kunstarten gehörte, ist heute noch mehr visuell.

Das ist eine objektive aber gefährliche Situation. So ein Visualisierungsgrad kann sehr expressiv und sinnvoll sein. In der Inszenierung „Zabijala“ sind von diesem Gesichtspunkt viele Ideen und Gefühle – Humor und Zärtlichkeit, Leidenschaft und Ironie. Aber in der Vorstellung „Sommer und Rauch“ des slowakischen Theaters Slovenské pohrónské divadlo stellt das plastische Bild des Vorstellungsendes eine besondere Weise der Exteriorisation vor, die praktisch keine Aussagekraft hat. Es erklärt den Inhalt nicht, es ist ein Ersatz des Inhalts, den Tennessee Williams schrieb. Wir schätzen die Inszenierung „Herbstkonzert“ von Aldo Nicolai von der Gruppe Seniorsklub des Theaters Jeslíčky von Hradec Králové so hoch, weil sie etwas wichtiges über den psychologischen Prozeß und über das innere Leben der sympathischen Gestalten erzählt und zeigt, wie sie mit Humor versuchen, Angst und Beunruhigung im Herbst ihrer Leben zu bewältigen. In der Inszenierung von Mrozek, mit der die Gruppe Het Europa Toneel kam, sehen wir wie eindrucksvoll visuell „Hennen“, „Hahn“ und „Fuchs“ sind – wir sehen nicht nur die äußere Darstellung, sondern auch was im Inneren der Gestalt geschieht.

Wir konnten während des Festival verschiedene Entwicklungstendenzen des modernen Theaters bewerten. Das Festival ist nicht nur eine Schau der Trends des 20. Jahrhunderts. Es zeigt neue Perspektiven für die Zukunft und zugleich deutet die Wege an, die man aufgeben sollte.

Vidas Siliunas

KOLÉBKKA JINAK

Bohužel, až dnes kolem poledne dorazil do Hronova další divadelní soubor, který se domníval, že festival právě začíná. Jeho velkolepý projekt bohužel už nebudeme moci zhlédnout. Ale nedá se to zastavit, vše je na cestě, jsou již dohodnuty trasy přesunu rozměrného nákladu, policie, včetně mravnostní, je v pohotovosti, souhlas s použitím pozemních komunikací pro transoceánský křižník dal sám ministr Standa Gross s tím druhým, co má na starosti silnice. Ano, jedná se o turecké námořní divadlo, které speciálně pro 70. Jiráskův Hronov secvičilo Jiráskovu Kolébku. Ta se má odehrávat na všech palubách křižníku, v torpédové komoře a ve dvou kajutách, jimiž publikum prochází, když matka kojí, vždy z jiného prsu. Škoda, že tento projekt uvidí jen několik hronovských občanů, ochotných i v době mezi festivaly přijít do divadla. Jak nám řekl režisér Thur-ek Jas-min (na snímku se svými dvěma ženami, jinak herečkami na přídi), křižník bude zakotven na bývalé hronovské plovárně, která bude napuštěna jen pro tuto příležitost. V průběhu představení Kolébky s ním bude houpat stovka mladých mužů z Prahy (civilní služba). Přejeme hronovským hezký zážitek. WD

PŘEŽILI JSME

Tak zas jeden týden je v To jsem neřekl já, to na mně volal jeden kamarád s báglem, opouštějící 70. Jiráskův Hronov prvním sobotním autobusem. Měl to daleko. Zas jeden týden pryč, v trapu, za námi, prostě už se nevrátí, jako nakonec i ostatní z těch předešlých šestadevadesátí, jako tento jubilejní... Co se tu vlastně v tom týdnu přihodilo – víc než dvacítky představení a plné sály, v klubech na dvě stě padesát vzdělání chtivých, na doprovodných programech taky plno, na náměstí, v parku, spousta různých cizojazyčných delegátů, svištěla tu angličtina, němčina, ruština, holandština a jiné jazyky, některým se pletly a nejen z lingvistické nedokonalosti, ale i vlivy jinými, zvlášť nad ránem, plné hospody, bary, jako novinka Pilous s marinovaným kuřecím steakem, co chutí víc? Všichni se určitě náramně bavili.

Kompletní redakce, zleva: L. Němečková j.h., Z. A. Tichý, A. Exnarová, J. Soprová, H. Kozlová, M. Zhibo, uprostřed zleva: A. Gregar, N. Gregarová, V. Hulec

Redakce Zpravodaje se taky bavila a tiskla a tiskla – devět čísel má dohromady 108 tištěných stran. Postarali se o ně redaktoři české redakce, Alena Exnarová, Vladimír Hulec, Zdeněk A. Tichý, Saša Gregar a redaktoři zahraniční redakce, Jana Soprová a Helena Kozlová, fotograf Ivo Mičkal, korektorka z ochoty Naďa Gregarová, kabát nový dodal výtvarník Rosta Pospíšil. Vstřícná byla firma Konrád Michal Hardware-Software, co nám půjčila a ošetřovala počítače, skvělý byl počítačový sazeč, lamač a grafik Marek Zhibo i celá hronovská tiskárna, řízená jako namazaný stroj Daliborem Hartmanem – nadšení neznalo mezí, když ve čtvrtek vytištěno historicky nejrozsáhlejší šestnáctistránkové číslo! To tu ještě nebylo! Gratulujeme si všichni! A díky i Luboš

Červenému za dobrý servis a trička a Červenému kříží Triton za Modrý portugal.

Prý se naše vydávání líbilo, říkali někteří, že prý srandy bylo, trochu i jiskřilo – jako v pořádných novinách. Vydavatel šéfredaktora neodvolal, ani redaktoři nebyli na padáka, snad jen jednu chvíli, lektoři psali pilně, pilně, jak to má v dobrém plátku být. Za rok tedy (možná se) uvidíme. Ahoj. Saša Gregar

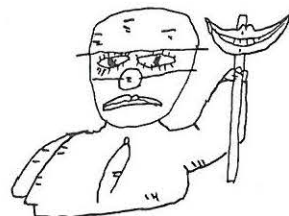
poznámky glosy ohlasy

Aleš lyžec

Předevčirem večer u piva jsme plkali při neformálním posezení Východočechů o mém redakčním kolegovi Tichém. Byla jsem vyprovokována, abych vypátrala, jak je to s jeho dvěma křestními jmény, neboť nás matou a chvíli nám trvalo, než jsme se dohodli, že Zdeněk a Aleš je dohromady jenom jeden a právě ten, o němž drbeme. Tak jsem ho trochu skřípla. Prý je to dávná historie. Tak někdy mezi šestou a osmou třídou absolvoval Zdeněk povinný lyžařský výcvik, který jej – podle jeho vlastních slov – lyžařskými dovednostmi nepoznamenal. Když sjížděl svahy a ryl drážkou v závěších, nedal se prý přehlédnout. Na to konto dostal na závěr kurzu diplom: „Aleš lyžec za eleganci v každém okamžiku“. Tato epizoda by upadla v zapomnění, nebýt reality, že po čase začal chodit do pionýřem maskovaného skautského oddílu, kde se pěstovaly veselé přezdívky, jako třeba Krték, Kamzíček, Předák... Tady adoptoval své druhé jméno Aleš, což bylo mezi krtky a kamzíky poněkud bizarní. Leč přirostla mu k srdci, ta přezdívka, a mnoho lidí ho prý jinak ani nezná. Když začal psát do novin, nějak ho napadlo podepsat se oběma jmény – jako pozdrav kamarádům z tehdejší doby. To, že se v novinách objevuje zkráceně Zdeněk A. Tichý, je ryze technický problém – celý se do sloupce nevejde. Jestli slyší na A., to jsem nezkoušela. Na Zdenka i Aleše určitě. ex

zítra je taky den

Zavíráme oponu
zavíráme krám
trochu spánku bodne
Konec
všechno napravi
sejdeme se ve zdraví
do roka a do dne!

ankets	A. Bergman	J. Cisar	J. Černíková -Drobná	A. Exnarová	S. Fedotov	A. Gregar	R. Hrdinová	V. Hulec	H. Kozlová	L. Richter	M. Schejbal	J. Soprová	Z. A. Tichý	Tereška (8)
Skupinka	N	•••	N	••••	••••	•••	•••	••••	••••	••	•••	•••	•••	••••
Zachraňte vojína Kuřátko	••••	••••	••	••••	•••	N	•••	••••	••	••••	•••	•••	•••	••••
Hájkova žena (Zabíjala...)	•••	•••	••	••••	•••	N	•••	•••	••••	•••	•••	•••	•••	••••
Ženy (Bobos)	•	•	••	••	•	N	••	••	•••	•	•	•••	••	••
Princezna na hrášku	••••	•••	••••	••••	•••	••	•••	•	••••	•••	•••	•••	•••	••••
The Best of Voiceband	••••	•••	•••	•••	••	N	•	•••	••••	•••	••••	••••	•••	•
Léto a dým	•	••	••	•••	•	•	•	••	•••	•	•	••	••	•••
Náhlé neštěstí	•••	••••	N	••••	•••	•••	•••	••	•••	••••	•••	•••	•••	••
Dva muži v šachu	••	•••	N	•••	•	•••	N	•	•••	•••	•••	••	•••	N
Oprátka pro dva	••	•••	N	••••	•	N	N	•••	•••	•••	••	•••	N	N

